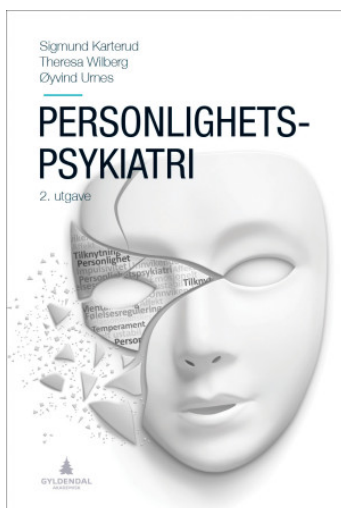

Personlighetspsykiatri – noe nytt under solen?

ANMELDELSER

TORE GUDE

Professor emeritus, Avdeling for medisinsk atferdsvitenskap
Universitetet i Oslo

Sigmund Karterud, Theresa Wilberg, Øivind Urnes

Personlighetspsykiatri

2. utg. 533 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2017. Pris NOK 799

ISBN 978-82-05-49462-6

Ordet «personlighet» (gresk: persona) var betegnelsen på masken skuespillerne i de greske tragedier brukte på scenen. Siden da har personlighetsbegrepet utviklet seg i tråd med økende kunnskap, både om normalitet og patologi.

Forfatterne har arbeidet med temaet i flere tiår, og nå foreligger en ny utgave. Den forrige ble utgitt i 2010. Denne utgaven er oppgradert med akkumulert forskningsbasert kunnskap de siste 6 – 7 årene. Her har forfatterne lagt

betydelig vekt på evolusjonsteori og har formulert sin egen modell for personlighet og personlighetspatologi bygd på de tre bærebjelkene: temperament (primære emosjoner), tilknytning og mentalisering (selvutvikling). Begrepet «personlighetspsykiatri» er systematisk brukt i teksten, i forordet satt opp mot «personlighetspsykologi» som har sterkere vinkling mot normalpsykologi. Personlighetspsykiatri rommer også personlighetspatologi som grunnlag for diagnostikk og behandling.

Boken er delt inn i fem hoveddeler med til sammen 54 kapitler. Første del omhandler det bio-psyko-sosiale grunnlaget for personlighetspatologi. I denne delen har forfatterne gjort en vesentlig endring fra forrige utgave med en grundig gjennomgang av de tre bærebjelkene nevnt ovenfor. Andre hoveddel er viet personlighetsforstyrrelser basert på DSM-IV/5 samt ICD-10, med argumenter for den dimensjonale modellen (personlighetspatologi som et kontinuum), i motsetning til det kategoriske diagnoseprinsippet.

Tredje del omhandler personlighetspatologi ved andre tilgrensende lidelser (Aspergers syndrom, ADHD, schizofreni, bipolar lidelse osv.). I del fire gjennomgås klinisk personlighetsutredning og i del fem gis en oversikt over behandling av pasienter med personlighetsforstyrrelser.

I forordet til denne utgaven anfører forfatterne at personlighetsdiagnostikk av ungdom tidligere ikke var ansett som stuerent, men at dette har endret seg. Forskning dokumenterer diagnostisk validitet også hos ungdom, spesielt for ustabil personlighetsforandring. Dette er verdifull kunnskap som kunne vært mer tilgjengelig enn bare nevnt i forordet.

Dette er en lærebok for et bredt spekter av helsearbeidere, kjernepensum for praktiserende psykiatere og psykologer og oppslagspensum for mange helsearbeidere og medisinstudenter.

Boken er oversiktlig og logisk delt inn i temaer, med nyttige faktabokser fordelt utover i kapitlene. I et av kapitlene presenteres fire informative kasuistikker. Spørsmålet er om teksten ville tjent rent pedagogisk på ytterligere bruk av kliniske eksempler, men dette ville gjort boken enda fyldigere. Sannsynligvis har forfatterne vurdert dette dilemmaet, og boken fortjener de beste anbefalinger.

Publisert: 2. oktober 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0551
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 13. februar 2026.